

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD

I. INLEIDING

- Zeventiende en achttiende eeuw 13
- Negentiende eeuw en eerste helft van de twintigste eeuw 15
- Situatie na de Tweede Wereldoorlog 18
- Enkele systematische opmerkingen 21
- Enkele technische opmerkingen 23

II. 40 PLATEN MET BESCHRIJVING

IIA. ORIENTAALS-ORTHODOXE KERKEN

1. Armeens-apostolische Kerk, Amsterdam: Eerste gedrukte Armeense bijbel (1666) 26
2. Armeens-apostolische Kerk, Amsterdam: Gevelsteen (1714/49) 28
3. Armeens-apostolische Kerk, Amsterdam: Kunstbijdrage van Krikor Momdjian (Armenië) (1989); tevens zijn schilderij *Uitzicht op Woubbrugge* (1999) 30
4. Armeens-apostolische Kerk, Almelo: In niet-westerse stijl gebouwde kerk (2003) 32
5. Begraafplaats De Boskamp, Assen: Armeens monument ter herinnering aan de genocide in de vorige eeuw (2001) 34
6. Syrisch-orthodoxe Kerk, Glane: St. Ephrem klooster (1984) 36
7. Koptisch-orthodoxen, wereldwijd: Tatoeages 38
8. Koptisch-orthodoxe Kerk, Amsterdam: Onderdeel van de iconostase (1992) 40
9. Ethiopisch-orthodoxe Tewahedo Kerk, Rotterdam: Kruizen als substituut voor de replica van de verbondsark 42

IIB. ROOMS-KATHOLIEKE KERK

10. Zuid-Amerikaanse participatie in de Sint-Agnesparochie, 's-Gravenhage: Beeld van het goddelijke kind Jezus 44
11. Kaapverdise participatie in de parochie "Onze Lieve Vrouwe van de Vrede", Rotterdam: Mariabeeld 46
12. Creoolse geloofsgemeenschap, Utrecht/Amsterdam: Lijkenwassers in kledij bij uitvaart- en rouwrituelen 48

IIC. PROTESTANTSE KERKEN

13. Grote of St. Michaëlskerk, Oudewater: Grafzerk met morenhoofd (1690) 50
14. Bibliotheek Universiteit Utrecht: Portret van de Hervormde dominee Jacobus E.J. Capitein (Goudkust) (1742) 52
15. Evangelische Broedergemeente, Zeist: *De eerstelingen* (1747) 54
16. Gemeentelijk Archief Delft: Schilderij van de doop van een Afrikaanse vrouw in de Remonstrantse Broederschap te Delft (1794) 56
17. Nederlandse overheid: Afschaffing van de slavernij (1863); Nationaal Monument Slavernijverleden te Amsterdam vervaardigd door Erwin de Vries (Suriname) (2002); tevens zijn schilderij *Kruisiging van Jezus Christus* (1960) 58
18. PERKI Nederland, Rijsenhout: Logo 60
19. PERKI Nederland, Rijsenhout: *Kolintang* als muziekinstrument 62
20. Molukse gemeenschap, wereldwijd: Offerschaal (*Piring natzar*) 64
21. Molukse Evangelische Kerk, Deventer: Kunstbijdrage van Iene Ambar/Oh Siang Ien (Indonesië) (1992) 66
22. Moluks Kerkelijk Centrum, Houten: Voorgevel met muurplaat (1999) 68
23. Koreaanse Yi Jun Memorial Church, Leidschendam: Naamplaat (2009) 70
24. Celestial Church of Christ, Amsterdam: Altaar (1995) 72

IID. KUNSTENAARS: INDIVIDUEEL EN COLLECTIEF

25. Zhanhong Liao (China): "*Keur alles, behoud het goede*" (2010) 74
26. Demianus W. Koerni (Papua): *Jezus is mijn landgenoot, een Papua, en mijn geliefde broer* (1993) 76
27. Marcus Panahi (Iran): *De storm op het meer* (2009) 78
28. Mayid Ebrahimi (Iran): *De Heer is niet hier* (2007) 80
29. Qassim Alsaedy (Irak): *Hij [He]* (2006/7) 82
30. Hoshyar Saeed Rasheed (Koerdistan, Irak): *Over de grenzen heen* (2010) 84
31. Jihad Abousleiman (Libanon): *De rode icoon* (2005) 86
32. Betehadeso (Betty) K.B. Badima (Ethiopië): *Ethiopian orthodox face* [Ethiopisch orthodox gezicht] (2010) 88
33. Avantia M.A. Damberg (Antillen): *Meeting point* [Ontmoetingspunt] (2010) 90

34. Iris Kensmil (Suriname): *Divine words* [Goddelijke woorden] (2004) 92
35. Groep van kunstenaars (meerdere continenten): *Vogelvlucht* (2006) 94
36. Groep van kunstenaressen (meerdere continenten): *De korenaar* (2007) 96

II. DIENSTVERLENENDE INSTANTIES EN KOEPELS

37. CMC Mensen met een Missie – Nederlandse Zendingsraad, 's Gravenhage – Utrecht: *Missie/Zendingskalender* (2005), met reproductie van E. Toyin Loye (Nigeria), *Het offer* [The sacrifice] (2004) 98
38. Hendrik Kraemer Instituut – Moluks Theologisch Beraad, Oegstgeest/Utrecht en Houten: Portret van de Ghanese theoloog dr. Kwame Bediako, Afrikaanse kerkvader van de twintigste eeuw, gemaakt door de Molukse predikant Harry K. Hendrik 100
39. SKIN, Amersfoort: “Verbeelden en gelijken” volgens de coördinatoren Kathleen Ferrier (Suriname), June Beckx (Indonesië) en Anmar S.N. Hayali (Irak) 102
40. SKIN, Amersfoort: SKIN-koor onder leiding van Ds. Zeth C.M. Mustamu (2010) 104

III. SLOTBESCHOUWING

BIJLAGEN

1. Bibliografie: Algemeen en bijzonder 109
2. Adressen van kerken en instellingen 113
3. Verantwoording van het fotomateriaal 115